

Amerikabaaten gaar.

Naar Amerikabaaten gaar, spiller fedrelandssangen. Man har altsaa funnet at den passer som avskjedshilsen til den ungdom som jages ut av landet.

Begivenheten blir kringkastet og ikke ved nogen annen anledning har «Ja vi elsker» en saa stor tilhørerskare. Syttende mai er for intet aa regne. Sin egentlige dag har fedrelandssangen naar Amerikabaaten gaar. Og vaar nasjonale festplass er Amerika-linjens brygge, skr. «Arbeiderbladet».

Hvad tenker de tusen tilhørere og hvad tenker utvandrerne, naar messinginstrumentene skingrer fedrelandssangen ut over landet ved disse anledninger?

Kanskje sangen allerede paa forhaand er saa misbrukt og banalisert at man ikke lenger besidder evnen til aa forarges over det skjærende misforhold mellem Bjørnsons og Nordraaks sang og den blodtapning av fedrelandet som her finner sted. Det land som furet og værbitd skulde være et hjem for nordmenn og gi plass for arbeide og initiativ, viser sine bedste sønner og døtre fra sig.

Hvert aar innvinnes store arealer av dyrkningsjorda der ute i det fremmede ved hjelp av norsk arbeidskraft. I Norge staar nydyrkingen og bureisningen i stampe, men her er dog sommervol nok og sædejord nok. Tusener av maal dyrkningsmulig jord ligger og venter paa de kraftige hender, venter paa aa bli det viktige ledd i landets husholdning, som den burde være. Men de kraftige hender slipper ikke til. Fedrelandet finner det mest formalistjelig at den norske nydyrking skjer utenlands.

Dyktige fagarbeidere og haandarbeidere som har gjenemgaatt en lang utdanning, blir gaaende ledige her, men Amerika og Kanada finner, at den innsikt og faglige evne disse arbeidere besidder, er et veldig aktivum i produksjonen og som de derfor forstaae aa dra sig nytte av.

Produksjonlivets viktigste faktor er en oplyst og godt utdannet arbeiderstand, og en godt avlønnet arbeiderklasse muliggjør ved ein større kjøpekrafts en øket omsetning. Den bedriftsledelse som resonnerer paa denne maate, faar hjulene til aa svinge og produksjonen op. Men det er ikke i Norge at det resoneres slik.

Vaare kostbare skoler — efter høires opfatning er de jo altfor kostbare — og den praktiske erfaring og dygtighet vaare arbeidere har, burde vel egentlig nyttiggjøres paa hjemlig grunn, men Norge ser en fordel i aa la Amerika og Kanada trekke avsted med profitten, Norge utdanner folk for andre land. Omkostningene ved utdannelsen tar landet paa sig, men nekter aa høste de fordeler som arbeidsføre, dygtige og vel utdannede folk kan skjenke sitt land gjennom arbeidet.

Vaare jordarbeidere rydder og dyrker fremmed jord, ennskjønt vaar egen ligger brakk, vaare haandverkere bygger hus i Amerika og Kanada — og ingen gjør det bedre — men i vaart eget land er det bolignød, og vaare jernbanearbeidere bygger skib og maskiner paa utenlandske verksteder og paa omraader, hvor vi selv kunde skape storindustri. Det er jo ogsaa saa, at skal en norsk skibsbygningsarbeider faa anledning til aa bygge et norsk skib, maa han utvandre og ta plass ved et utenlansk verksted!

Det er dette system som feirer triumfer ved Amerikabaatens avgang til fedrelands-sangens toner.